REPUBLIKA HRVATSKA
Pravobranitelj za osobe s invaliditetom
Zagreb, 3. prosinca 2018.

Priopćenje za medije povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom 3.12.:
Činimo li dovoljno da bi se osobe s invaliditetom osjećale kao ravnopravni članovi društva?

Obaveze države prema osobama s invaliditetom traže da se poštuje njihovo pravo da žive kao ravnopravni građani. Za to im treba osigurati uvjete kako bi se mogli uključivati u vrtiće i škole, studirati bez obzira iz kojeg dijela Hrvatske dolazili. Treba im omogućiti da na radnom mjestu daju maksimum svojeg potencijala, a koji je trenutno u značajnoj mjeri neiskorišten. Trebaju im pristupačne građevine i prijevoz, jer bez osigurane mobilnosti ne mogu pristupati službama, obavljati svakodnevne poslove, putovati…

Nakon 10 godina djeca s teškoćama u razvoju dočekala su propis temeljem kojeg ostvaruju pravo na pomoćnika u nastavi; poboljšan je zakonski okvir za zapošljavanje osoba s invaliditetom temeljem kojega poslodavci mogu dobiti sredstva za prilagodbe radnog mjesta; povećan je broj korisnika usluga asistencije, povećana je osnovica za ostvarivanje osobne invalidnine i doplatka za pomoć i njegu…

Pozdravljamo sve pozitivne promjene, međutim, kontinuirano godinama upozoravamo da je osobama sa invaliditetom nužno potrebno osigurati naknadu bez cenzusa kako bi mogle podmiriti troškove koje su posljedice invaliditeta, treba im pravodobna i dostupna zdravstvena usluga, lijekovi i pomagala, neovisno o dobi i gdje žive…, što bi zasigurno pridonijelo njihovoj većoj uključenosti u život zajednice.

Unatoč preporukama i 12 godina iskustava osoba s invaliditetom u korištenju usluge osobnog asistenta kroz projekt, još uvijek nije donesen zakon koji bi osigurao da svaka osoba s invaliditetom dobije asistenta u skladu sa težinom invaliditeta i svojim potrebama. Na raspolaganju su nam sredstva EU fondova za širenje i dostupnost različitih usluga i neprihvatljivo je da to nismo uspjeli iskoristiti.

Ne smijemo zaboraviti i tisuće osoba s invaliditetom, naših građana, izoliranih u institucijama u kojima žive zato što još uvijek nismo osigurali usluge da mogu ostati živjeti u svojim domovima. Još uvijek čekamo novi Nacionalni plan transformacije ustanova iako je stari istekao još 2016. godine. I u tom segmentu također nedovoljno koristimo sredstva EU kao i vlastite resurse.

Kako bi mogle sudjelovati i preuzimati odgovornost te biti partneri u donošenju odluka, osobe s invaliditetom trebaju podršku od nacionalne do lokalne razine. Nedefiniranim statusom udruga civilnog društva i nesigurnim financiranjem, gubi se pravi smisao i kontinuitet njihova djelovanja i potiče neizvjesnost.

Osobe s invaliditetom imaju pravo na podršku kako bi mogle živjeti u svojim sredinama, raditi i biti ravnopravni članovi hrvatskog društva, a to je jedino moguće ako im se pruži prilika da se obrazuju i dokažu svoje sposobnosti. Bez sustavne podrške i otvaranja svih građana prema različitostima, to nije moguće. Stoga povećajmo napore na stvaranju društva jednakih mogućnosti i prekinimo nepravednost s kojom osobe s invaliditetom i dalje žive.

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom
Anka Slonjšak